

Υπόθεση C-48/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

25 Ιανουαρίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Λιθουανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Ιανουαρίου 2024

Προσφεύγον σε πρώτο βαθμό και αναιρεσείον:

VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla

Καθής η προσφυγή σε πρώτο βαθμό και αναιρεσίβλητη:

Valstybinė kalbos inspekcija

[παραλειπόμενα]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

(Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της Λιθουανίας)

ΔΙΑΤΑΞΗ

24 Ιανουαρίου 2024

[παραλειπόμενα]

Το παρόν τμήμα του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας [παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου και ονόματα των διαδίκων]

εξέτασε, στο πλαίσιο προφορικής αναιρετικής διαδικασίας, τη διοικητική υπόθεση με αντικείμενο την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε το αναιρεσείον, VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla (Διεθνές Σχολείο του Βίλνιους), κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους στις 17 Νοεμβρίου 2022, στο πλαίσιο της διοικητικής υποθέσεως που κινήθηκε με την προσφυγή του [εν λόγω] αναιρεσειόντος [παραλειπόμενα] κατά της

αναιρεσίβλητης, Valstybinė kalbos inspekcija (Επιθεώρησης Επίσημης Γλώσσας), με αντικείμενο την ακύρωση της σχετικής αποφάσεώς της.

Το δικάζον τμήμα

διαπίστωσε τα ακόλουθα:

I.

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά την ένδικη διαφορά μεταξύ του αναιρεσειόντος Vši Vilniaus tarptautinė mokykla (στο εξής: αναιρεσειόν ή Σχολείο) και της Επιθεώρησης Επίσημης Γλώσσας (στο εξής: αναιρεσίβλητη ή Επιθεώρηση), με αντικείμενο την υπ' αριθ. 30 απόφαση της αναιρεσίβλητης της 26ης Μαΐου 2022 (στο εξής: απόφαση). Κατόπιν της διαπιστώσεως ότι 18 υπάλληλοι του Σχολείου δεν είχαν επιτύχει στις εξετάσεις για την απόκτηση επάρκειας γνώσης επιπέδου II της επίσημης γλώσσας, όπως αυτή καθορίζεται στο νομοθετικό διάταγμα υπ' αριθ. 1688 της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 24ης Δεκεμβρίου 2003, «περί εγκρίσεως και εφαρμογής των επιπέδων επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας» (στο εξής: νομοθετικό διάταγμα), με την απόφασή της, η Επιθεώρηση κάλεσε τους υπαλλήλους του Σχολείου να επιτύχουν στις εν λόγω εξετάσεις (ή να προσκομίσουν τα απαιτούμενα έγγραφα) στο προαναφερθέν επίπεδο μέχρι τις 2 Φεβρουαρίου 2023. Η απόφαση απευθύνει επίσης στο αναιρεσειόν την προειδοποίηση ότι η μη συμμόρφωσή του προς την εν λόγω απόφαση θα έχει ως συνέπεια την επιβολή κυρώσεων, όπως αυτές που προβλέπονται από τη νομοθεσία της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

Νομικό πλαίσιο. Δίκαιο της Ένωσης

2. Κατά το άρθρο 49 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ):

«Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους απαγορεύονται. Η απαγόρευση αυτή εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών από τους υπηκόους ενός κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους.

Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερη παράγραφος, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου της παρούσας Συνθήκης που αναφέρονται στην κυκλοφορία κεφαλαίων».

3. Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (στο εξής: οδηγία 2005/36), η εν λόγω οδηγία θεσπίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους το κράτος μέλος που εξαρτά την ανάληψη ή την άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, στην επικράτειά του, από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων αναγνωρίζει, για την ανάληψη και την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη δίνοντας στον κάτοχό τους το δικαίωμα να ασκεί εκεί αυτό το επάγγελμα. Η οδηγία αυτή θεσπίζει επίσης κανόνες σχετικούς με τη μερική πρόσβαση στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα και την αναγνώριση της επαγγελματικής εκπαίδευσης που έχει αποκτηθεί σε άλλο κράτος μέλος.

4. Το άρθρο 53, παράγραφος 1, της οδηγίας 2005/36 ορίζει ότι «[ο]ι επαγγελματίες δικαιούχοι της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση του επαγγέλματος στο κράτος μέλος υποδοχής». Κατά το άρθρο 53, παράγραφος 2, «[έ]να κράτος μέλος διασφαλίζει ότι τυχόν έλεγχοι που πραγματοποιούνται από την αρμόδια αρχή, ή υπό την εποπτεία της, για τον έλεγχο συμμόρφωσης προς την υποχρέωση δυνάμει της παραγράφου 1 περιορίζονται στη γνώση μιας επίσημης γλώσσας του κράτους μέλους υποδοχής ή μιας διοικητικής γλώσσας του κράτους μέλους υποδοχής, εφόσον είναι επίσης επίσημη γλώσσα της Ένωσης». Κατά το άρθρο 53, παράγραφος 3, «[ο]ι έλεγχοι που διενεργούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 μπορεί να επιβάλλονται εάν το επάγγελμα που πρόκειται να ασκηθεί έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια του ασθενούς. Έλεγχοι μπορεί να επιβάλλονται σε σχέση με άλλα επαγγέλματα σε περιπτώσεις όπου υπάρχει σοβαρή και συγκεκριμένη αμφιβολία για την επάρκεια των γλωσσικών γνώσεων του επαγγελματία σε σχέση με τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ο επαγγελματίας προτίθεται να ασκήσει. Έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται μόνον μετά την έκδοση ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας σύμφωνα με το άρθρο 4δ ή μετά την αναγνώριση επαγγελματικού προσόντος, ανάλογα με την περίπτωση». Το άρθρο 53, παράγραφος 4, προβλέπει ότι «[τ]υχόν γλωσσικοί έλεγχοι είναι αναλογικοί προς τη δραστηριότητα που ασκείται. Ο ενδιαφερόμενος επαγγελματίας δικαιούται να ασκήσει έφεση κατά των εν λόγω ελέγχων δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας».

Νομικό πλαίσιο. Εθνική νομοθεσία

5. Το άρθρο 14 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λιθουανίας ορίζει τα λιθουανικά ως επίσημη γλώσσα.

6. Το άρθρο 2 του νόμου περί επίσημης γλώσσας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: νόμος περί επίσημης γλώσσας) ορίζει ότι η λιθουανική γλώσσα αποτελεί την επίσημη γλώσσα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

7. Κατά το άρθρο 6 του νόμου περί επίσημης γλώσσας, οι προϊστάμενοι, υπάλληλοι και αξιωματούχοι των κρατικών και δημοτικών οργανισμών, φορέων,

υπηρεσιών καθώς και οι προϊστάμενοι, υπάλληλοι και αξιωματούχοι της αστυνομίας, των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, των επιχειρήσεων παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, των μεταφορών, της υγειονομικής και κοινωνικής ασφάλισης και των λοιπών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, υποχρεούνται να κατέχουν την επίσημη γλώσσα σύμφωνα με τα επίπεδα γλωσσομάθειας που καθορίζονται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

8. Η Κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου περί επίσημης γλώσσας, [θέσπισε] το διάταγμα υπ' αριθ. 1688 της 24ης Δεκεμβρίου 2003 «περί εγκρίσεως και εφαρμογής των επιπέδων επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας» (όπως τροποποιήθηκε τελευταίως, στις 16 Μαρτίου 2022 από το διάταγμα υπ' αριθ. 227 της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, στο εξής: διάταγμα), εγκρίνοντας τη θέσπιση επιπέδων επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας και την περιγραφή της διαδικασίας για την εφαρμογή τους (στο εξής: περιγραφή). Το προαναφερθέν διάταγμα αναθέτει επίσης στους προϊσταμένους και στις δημοτικές επιχειρήσεις και οργανισμούς, στις δημόσιες υπηρεσίες που υπάγονται εν όλω ή εν μέρει στο δημόσιο ή στους δήμους, στα περιφερειακά αναπτυξιακά συμβούλια και στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, την αρμοδιότητα να εγκρίνουν τους καταλόγους των θέσεων των δημοσίων υπαλλήλων, των κρατικών αξιωματούχων και των εργαζομένων που απασχολούνται δυνάμει συμβάσεων εργασίας και μισθοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τους προϋπολογισμούς των δήμων και λοιπούς δημόσιους χρηματοοικονομικούς πόρους, οι οποίοι υπόκεινται σε συγκεκριμένα επίπεδα επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας (άρθρο 2 του διατάγματος). Επιπλέον, το διάταγμα προτείνει στους προϊσταμένους και στις δημοτικές επιχειρήσεις, ενώσεις, εταιρίες, φορείς και οργανώσεις, πέραν αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 2 του εν λόγω διατάγματος, να θεσπίσουν επίπεδα επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας για θέσεις εργασίας στην περιγραφή των οποίων περιλαμβάνεται η επικοινωνία με το κοινό, η σύνταξη ή συμπλήρωση εγγράφων και να συντάξουν καταλόγους με αυτές τις θέσεις εργασίας (άρθρο 3 του διατάγματος). Για την απασχόληση αλλοδαπών στους οποίους έχει χορηγηθεί προσωρινή προστασία στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, τα επίπεδα επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας δεν εφαρμόζονται για χρονικό διάστημα δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία τους χορηγήθηκε το καθεστώς προσωρινής προστασίας στη Δημοκρατία της Λιθουανίας (άρθρο 4 του διατάγματος).

9. Το άρθρο 2 της περιγραφής ορίζει ότι το επίπεδο επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας αποβλέπει στην αξιολόγηση της επάρκειας ενός προσώπου στην επίσημη γλώσσα. Για τον καθορισμό του επιπέδου επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας τα επίπεδα επάρκειας στηρίζονται στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες και τις περιγραφές του περιεχομένου των επιπέδων επάρκειας γνώσης της λιθουανικής γλώσσας ως ξένης γλώσσας, όπως αυτές έχουν εγκριθεί από την Κρατική Επιτροπή για τη λιθουανική γλώσσα κατά τη συνάντησή της στις 17 Ιουνίου 2016 και την περιγραφή.

10. Από το άρθρο 6 της περιγραφής προκύπτει με βεβαιότητα ότι υπάρχουν τρία επίπεδα επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας (όπου το πρώτο επίπεδο είναι το χαμηλότερο και το τρίτο το υψηλότερο). Στο άρθρο 6.2 της περιγραφής επισημαίνεται ότι το δεύτερο επίπεδο επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας αντιστοιχεί στο επίπεδο B1 επάρκειας στη λιθουανική γλώσσα (οι απαιτήσεις επάρκειας των προσώπων στη λιθουανική γλώσσα απαριθμούνται στο άρθρο 5.3 της περιγραφής).

11. Το άρθρο 5.3 της περιγραφής ορίζει τα εξής: «Επάρκεια στη λιθουανική γλώσσα επιπέδου B1 “Όριο” (ανεξάρτητος χρήστης). Το πρόσωπο μπορεί να κατανοήσει τον προφορικό λόγο και γραπτά κείμενα οικείας θεματολογίας, να συζητήσει σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων της καθημερινής ζωής και εργασίας, να περιγράψει εμπειρίες, γεγονότα, όνειρα, ευχές, επιθυμίες, να αιτιολογήσει συνοπτικώς, να επεξηγήσει τις απόψεις ή τα σχέδιά του, να συμπληρώσει τυποποιημένα πρότυπα εγγράφων, να γράψει σύντομα κείμενα για ζητήματα της καθημερινής ζωής και εργασίας, να συντάξει ένα απλό συνεκτικό κείμενο για ζητήματα οικεία ή του ενδιαφέροντός του. Επίσης, το άτομο μπορεί να κατανοήσει τον προφορικό λόγο και τα γραπτά κείμενα και να επικοινωνήσει».

12. Το άρθρο 8 της περιγραφής προβλέπει ότι το δεύτερο επίπεδο γνώσης της επίσημης γλώσσας έχει εφαρμογή στους εργαζομένους που απασχολούνται στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της κοινωνικής ασφάλισης και σε λοιπούς τομείς, στους δημοσίους υπαλλήλους και αξιωματούχους, οι οποίοι δεν απαιτείται να έχουν εκπαίδευση ανώτερη της πανεπιστημιακής, τριτοβάθμια εκπαίδευση που αποκτήθηκε προς του 2009 ή ειδική δευτεροβάθμια εκπαίδευση που αποκτήθηκε προ του 1995, εφόσον οι υπάλληλοι αυτοί υποχρεούνται να επικοινωνούν σε τακτική βάση με το κοινό και/ή να συμπληρώνουν τυποποιημένα πρότυπα εγγράφων (εκτός από τους δασκάλους που διδάσκουν στην επίσημη γλώσσα).

13. Οι αιτιολογικές σκέψεις του νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί εκπαίδευσης (στο εξής: νόμος περί εκπαίδευσης) αναφέρουν ότι ως εκπαίδευση νοείται η δραστηριότητα που αποσκοπεί στο να παράσχει στο άτομο μια βάση για μια πλήρως ανεξάρτητη ζωή και να το συνδράμει στη διαρκή βελτίωση των ικανοτήτων του. [παραλειπόμενα]. [ανάλυση της σημασίας της εκπαίδευσης]

14. Το άρθρο 72, παράγραφος 1, του νόμου περί εκπαίδευσης προβλέπει ότι στη Δημοκρατία της Λιθουανίας μπορούν να ιδρύονται και να λειτουργούν σχολεία ξένων χωρών και διεθνών οργανισμών (εκτός από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία που καθορίζεται στον εν λόγω νόμο, τις διεθνείς συμφωνίες της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και λοιπές νομικές πράξεις. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα ξένων χωρών και διεθνών οργανισμών (εκτός από τα προγράμματα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) μπορούν να πραγματοποιούνται (ή να παύουν) σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την Κυβέρνηση με τη γραπτή συγκατάθεση του Υπουργού Παιδείας και Επιστημών. Σύμφωνα με το άρθρο 72, παράγραφος 3, του νόμου περί εκπαίδευσης, τα εκπαιδευτικά προγράμματα ξένων χωρών και διεθνών

οργανισμών μπορούν να παρέχονται στα σχολεία της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε γλώσσες διαφορετικές από τη λιθουανική. Στα πρόσωπα που αποφοιτούν από εκπαιδευτικά προγράμματα ξένων χωρών και διεθνών οργανισμών στη Λιθουανία χορηγούνται πιστοποιητικά από τις αντίστοιχες ξένες χώρες ή οργανισμούς.

15. Το άρθρο 48, παράγραφος 1, του νόμου περί εκπαίδευσης προβλέπει τις απαιτήσεις εκπαίδευσης και προσόντων που πρέπει να διαθέτουν τα πρόσωπα που επιθυμούν να εργαστούν ως δάσκαλοι. Το άρθρο 48, παράγραφος 3, του εν λόγω νόμου ορίζει ότι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου, δάσκαλοι πρέπει να διαθέτουν τα προσόντα που καθορίζονται από τον Υπουργό Παιδείας και Επιστημών. Κατά το άρθρο 48, παράγραφος 4, του νόμου αυτού, πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει ένα προσόν σε κράτος μέλος ή στην Ελβετική Συνομοσπονδία και το οποίο αναγνωρίζεται σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται από τον νόμο της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί της αναγνώρισεως των νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελματικών προσόντων και πληροί τις απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 48, παράγραφοι 1 και 3, του νόμου περί εκπαίδευσης, μπορεί να εργαστεί ως δάσκαλος στη Λιθουανία.

16. Η απόφαση υπ' αριθ. V-774 του Υπουργού Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 29ης Αυγούστου 2014 «περί εγκρίσεως της περιγραφής των απαιτήσεων για τα προσόντα των δασκάλων» (η σχετική διατύπωση στην υπόθεση, όπως τροποποιήθηκε πλέον προσφάτως από την απόφαση υπ' αριθ. V-611 του Υπουργού Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Λιθουανίας της 21ης Απριλίου 2022) εγκρίνει [παραλείπόμενα] την περιγραφή, που θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48, [παράγραφοι 2 και] 3 του νόμου περί εκπαίδευσης (περιγραφή των προσόντων των δασκάλων), και προβλέπει ότι οι δάσκαλοι που απασχολούνται στη γενική εκπαίδευση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στα προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης πρέπει να έχουν επαρκή γνώση της λιθουανικής γλώσσας, ότι το επίπεδο επάρκειάς τους στη λιθουανική γλώσσα πρέπει να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις των επιπέδων επάρκειας της επίσημης γλώσσας που έχουν εγκριθεί από [το νομοθετικό διάταγμα] και ότι πρέπει να παρακολουθήσουν μαθήματα σχετικά με το επίπεδο γνώσης της λιθουανικής γλώσσας [παραλείπόμενα] εντός ενός έτους από την έναρξη της εργασίας τους ως δασκάλων, εκτός εάν έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια διάρκειας τουλάχιστον 22 ωρών ή έχουν λάβει 1 διδακτική μονάδα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

17. Το άρθρο 26 της διαδικασίας που εγκρίθηκε με το διάταγμα υπ' αριθ. 649 της Κυβερνήσεως, της 6ης Ιουνίου 2012, «περί της έγκρισης της περιγραφής της διαδικασίας για την έκδοση, αναστολή και ανάκληση της άδειας παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων ξένων χωρών και διεθνών οργανισμών (εκτός από τα προγράμματα σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)» (η κρίσιμη για την παρούσα υπόθεση διατύπωση όπως τροποποιήθηκε από το διάταγμα υπ' αριθ. 785 της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 28ης Αυγούστου 2013), καθορίζει τις υποχρεώσεις του κατόχου της άδειας κατά την παροχή

εκπαιδευτικών προγραμμάτων γενικής παιδείας ξένων χωρών ή διεθνών οργανισμών, να διασφαλίζει την επάρκεια γνώσης της επίσημης γλώσσας σύμφωνα με τα γενικά εκπαιδευτικά προγράμματα [παραλειπόμενα] που έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Παιδείας και Επιστημών και να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του νόμου περί εκπαίδευσης και των λοιπών νομοθετημάτων [παραλειπόμενα].

Κρίσιμα πραγματικά περιστατικά

18. Το αναιρεσείον είναι ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο λειτουργεί στη Λιθουανία από το 2004. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κεντρικού κρατικού μητρώου, ο ιδρυτής του εν λόγω εκπαιδευτικού ιδρύματος είναι υπήκοος της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, ενώ οι μέτοχοί του είναι υπήκοοι του Βασιλείου της Δανίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής [παραλειπόμενα]. Το σχολείο έχει λάβει έγκριση από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και άδεια από το Υπουργείο Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, προκειμένου να παρέχει το διεθνές πρόγραμμα του Cambridge AS/A επιπέδου A, και τα προγράμματα διεθνούς baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

19. Στις 19 και 25 Μαΐου 2022, η Επιθεώρηση διενήργησε έλεγχο ως προς τη συμμόρφωση του Σχολείου προς τον νόμο περί επίσημης γλώσσας και [το νομοθετικό διάταγμα]. Από την έκθεση επιθεώρησης που συντάχθηκε από την Επιθεώρηση στις 26 Μαΐου 2022 προκύπτει με σαφήνεια ότι στο πλαίσιο της επιθεωρήσεως εξετάστηκαν τα ακόλουθα έγγραφα: (i) έγγραφα τα οποία πιστοποιούν την επάρκεια στην επίσημη γλώσσα, (ii) εγκύκλιοι που αφορούν ζητήματα του προσωπικού, (iii) έγγραφα που επρόκειτο να σταλούν από το ίδρυμα σε εξωτερικούς αποδέκτες και (iv) συμβάσεις. Στην έκθεση επιθεωρήσεως διαπιστώθηκε ότι: (i) 18 εργαζόμενοι στο Σχολείο δεν είχαν επιτύχει στις εξετάσεις σύμφωνα με το προβλεπόμενο επίπεδο επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας (ή δεν είχαν υποβάλει τα απαιτούμενα έγγραφα) και (ii) δεν διαπιστώθηκαν γλωσσικά σφάλματα στο γραπτό υλικό που ελέγχθηκε.

20. Με βάση την προαναφερθείσα έκθεση επιθεωρήσεως, η αναιρεσίβλητη εξέδωσε την προσβαλλόμενη στην υπό κρίση απόφαση με την οποία: (i) έκρινε ότι 18 υπάλληλοι του σχολείου δεν είχαν επιτύχει στις εξετάσεις (ή δεν είχαν υποβάλει τα απαιτούμενα έγγραφα) για το επίπεδο επάρκειας II στην επίσημη γλώσσα, όπως προβλέπεται από την περιγραφή που έχει εγκριθεί με [το νομοθετικό διάταγμα], (ii) αποφάνθηκε ότι υπεύθυνος για το συγκεκριμένο ζήτημα είναι ο διευθυντής του Σχολείου δυνάμει του άρθρου 498 του κώδικα διοικητικών παραβάσεων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και (iii) ζήτησε οι εν λόγω υπάλληλοι του σχολείου να επιτύχουν στις εξετάσεις (ή να προσκομίσουν τα απαιτούμενα έγγραφα) για το επίπεδο επάρκειας II στην επίσημη γλώσσα μέχρι τις 2 Φεβρουαρίου 2023 και το σχολείο να ενημερώσει εγγράφως την Επιθεώρηση μέχρι τις 9 Φεβρουαρίου 2023.

21. Το αναιρεσεΐον άσκησε προσφυγή ενώπιον του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βίλνιους ζητώντας να ακυρωθεί η απόφαση της αναιρεσίβλητης. Το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους απέρριψε την προσφυγή του αναιρεσεΐοντος με την απόφαση που εξέδωσε στις 17 Νοεμβρίου 2022. Το αναιρεσεΐον άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας.

Το δικάζον τμήμα του δικαστηρίου

αποφασίζει ως ακολούθως:

II.

22. Δεδομένου ότι διαπίστωσε ότι 18 άτομα από το προσωπικό του Σχολείου (σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από το αναιρεσεΐον, 5 υπήκοοι της Ένωσης, 4 υπήκοοι Ηνωμένων Πολιτειών, 3 υπήκοοι Νοτίου Αφρικής, 3 υπήκοοι Αυστραλίας, ένας υπήκοος Ουκρανίας και ένας υπήκοος Μολδαβίας καθώς και ένας δάσκαλος με διπλή υπηκοότητα Ρωσίας και Λιβάνου) δεν είχαν επιτύχει στις εξετάσεις (ή δεν προσκόμισαν τα απαιτούμενα έγγραφα) για το επίπεδο επάρκειας II στην επίσημη γλώσσα, όπως προβλέπεται από την περιγραφή που εγκρίθηκε με [το νομοθετικό διάταγμα], η Επιθεώρηση, μέσω της προσβαλλομένης αποφάσεως, ζήτησε από τους εν λόγω υπαλλήλους του σχολείου, είτε να επιτύχουν στις εξετάσεις είτε να προσκομίσουν τα απαιτούμενα έγγραφα. Η επιβαλλόμενη από τη διάταξη υποχρέωση έχει εφαρμογή στο διοικητικό προσωπικό του σχολείου – τον διευθυντή και τον υποδιευθυντή εκπαιδεύσεως καθώς και στους δασκάλους του σχολείου.

23. Στο πλαίσιο των ισχυρισμών του, το αναιρεσεΐον, καταρχάς, υποστηρίζει ότι η απαίτηση του άρθρου 6 του νόμου περί επίσημης γλώσσας δεν έχει εφαρμογή στο ίδιο, καθόσον το Σχολείο δεν μπορεί να χαρακτηριστεί, κατά την άποψή του, ως «ίδρυμα το οποίο παρέχει υπηρεσίες στο κοινό». Συναφώς, το αναιρεσεΐον προβάλλει ότι το Σχολείο αποτελεί ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο δεν έχει ιδρυθεί ούτε από το κράτος ούτε από κάποιον δήμο, αλλά λειτουργεί από το 2004, παρέχει το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα στην αγγλική γλώσσα και απασχολεί αλλοδαπούς επαγγελματίες.

24. Το αναιρεσεΐον υπογραμμίζει ότι, στο πλαίσιο άσκησης των δραστηριοτήτων του, το Σχολείο συμμορφώνεται προς τον νόμο περί επίσημης γλώσσας και την υποχρέωσή του να χρησιμοποιεί τη λιθουανική γλώσσα στις περιπτώσεις εκείνες που αυτό απαιτείται ρητώς από τον εν λόγω νόμο. Για παράδειγμα, το αναιρεσεΐον επεξεργάζεται το σύνολο των εγγράφων στην επίσημη γλώσσα, όπως προβλέπεται από το άρθρο 4 του νόμου περί επίσημης γλώσσα, και συμμορφώνεται προς την υποχρέωση όλων των σχολείων να διδάσκουν τους μαθητές τους, μεταξύ άλλων, στην επίσημη γλώσσα, όπως ορίζει το άρθρο 12 του εν λόγω νόμου. Επιπλέον, το σύνολο του διοικητικού προσωπικού του Σχολείου, το οποίο είναι υπεύθυνο για την αρχική επαφή με το

κοινό, τις γραπτές ή τηλεφωνικές επικοινωνίες και είναι ικανό και επικοινωνεί σε άπταιστα λιθουανικά στο κατάλληλο επίπεδο.

25. Στο πλαίσιο αυτό, το αναιρεσείον υπογραμμίζει ότι οι δάσκαλοι που απασχολούνται στο Σχολείο δεν παρέχουν υπηρεσίες σε μέλη του κοινού. Οι δάσκαλοι παρέχουν το εκπαιδευτικό περιεχόμενο στους μαθητές των οποίων οι γονείς/κηδεμόνες έχουν επιλέξει οικειοθελώς το Σχολείο για την εκπαίδευση των τέκνων τους, έχουν συνάψει οικειοθελώς συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και καταβάλλουν αντίτιμο (δίδακτρα) για τις υπηρεσίες αυτές. Στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, οι οποίες συντάσσονται τόσο στη λιθουανική όσο και στην αγγλική γλώσσα, εξειδικεύονται τα προγράμματα που παρέχονται στους μαθητές, δηλαδή το διεθνές baccalaureate (πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) ή το διεθνές πρόγραμμα του Cambridge AS/επιπέδου A. Αμφότερα τα εν λόγω εκπαιδευτικά προγράμματα διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα. Στο Σχολείο, δεν υπάρχουν προγράμματα τα οποία να διδάσκονται στη λιθουανική γλώσσα. Επιλέγοντας το Σχολείο, οι γονείς αποδέχονται ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που θα παρακολουθήσουν τα τέκνα τους θα διδαχθεί στην αγγλική γλώσσα. Κατά το αναιρεσείον, στα περισσότερα από 20 έτη που ασκεί τις δραστηριότητές του ουδέποτε δέχθηκε οποιοδήποτε παράπονο από γονείς, κηδεμόνες ή μαθητές όσον αφορά τη χρήση της αγγλικής γλώσσας.

26. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης των δασκάλων να επιτύχουν στις εξετάσεις για την επίσημη γλώσσα, όπως προβλέπεται από την απόφαση της αναιρεσίβλητης, το αναιρεσείον επισημαίνει επίσης το σημαντικό γεγονός ότι οι δάσκαλοι ξεκινούν να εργάζονται στο Σχολείο με βάση συμβάσεις ορισμένου χρόνου και μόνον εφόσον αποφασίσουν να παραμείνουν στη Λιθουανία για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών προσλαμβάνονται από το Σχολείο με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που προσκομίστηκαν από το αναιρεσείον, δεν επιθυμούν όλοι οι δάσκαλοι, για τους οποίους ζητήθηκε μέσω της απόφασης να επιτύχουν στις εξετάσεις για την επίσημη γλώσσα, να εξακολουθούν να εργάζονται για το Σχολείο μετά το πέρας της συμβάσεως ορισμένου χρόνου.

27. Η αναιρεσίβλητη, προς αντίκρουση της αιτήσεως αναίρεσεως, προβάλλει ότι ο όρος «ίδρυμα, το οποίο παρέχει υπηρεσίες στο κοινό» που απαντά στο άρθρο 6 του νόμου περί επίσημης γλώσσας, είναι σαφής και βασίζεται σε μια συστηματική μέθοδο νομικής ερμηνείας, δηλαδή στο ότι οι απαιτήσεις επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας εφαρμόζονται στους «εκπαιδευτικούς» και τους «εργαζόμενους στην εκπαίδευση». Κατά την αναιρεσίβλητη, ο νομοθέτης έχει συμπεριλάβει στον κατάλογο των προσώπων που υποχρεούνται να διαθέτουν επάρκεια επιπέδου II στην επίσημη γλώσσα, τόσο τα πρόσωπα που εργάζονται στον δημόσιο τομέα (δημοσίους υπαλλήλους, αξιωματούχους) όσο και εκείνα που απασχολούνται σε συγκεκριμένους τομείς του ιδιωτικού τομέα (εργαζόμενους στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και εργαζόμενους σε άλλους τομείς). Ως εκ τούτου, η αναιρεσίβλητη διαφωνεί με την άποψη του αναιρεσείοντος ότι τα πρόσωπα που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα, και ιδίως οι εργαζόμενοι σε νομικές οντότητες που παρέχουν

εκπαιδευτικές υπηρεσίες στον ιδιωτικό τομέα, δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας. Συναφώς, η αναιρεσίβλητη, μεταξύ άλλων, υπογραμμίζει ότι ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου προσκομίστηκε το από 27 Ιουλίου 2022 και υπ' αριθ. SR-2861 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, Επιστημών και Αθλητισμού της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, στο οποίο παρατίθεται η επίσημη θέση του ότι οι απαιτήσεις επάρκειας γνώσης στην επίσημη γλώσσα έχουν εφαρμογή σε όλους τους δασκάλους που εργάζονται στη γενική εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και τα προγράμματα άτυπης εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως της μορφής της νομικής οντότητας ή του ιδιοκτησιακού της καθεστώτος.

28. Κατά την άποψη της αναιρεσίβλητης, η προβλεπόμενη από την απόφαση υποχρέωση του διοικητικού προσωπικού και των δασκάλων να επιτύχουν στις εξετάσεις για την επίσημη γλώσσα στο προβλεπόμενο επίπεδο δεν αντίκειται στο άρθρο 72, παράγραφος 3, του νόμου περί εκπαίδευσης, ο σκοπός του οποίου συνίσταται στην παροχή της δυνατότητας εκμάθησης ξένων γλωσσών σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές μεθοδολογίες που ακολουθούνται σε άλλες χώρες. Σκοπός της απόφασης που απευθύνεται στη διοίκηση του Σχολείου και στους δασκάλους που απασχολούνται σε αυτό είναι να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω πρόσωπα ικανοποιούν τις απαιτήσεις τυπικών προσόντων που προβλέπονται από τη νομοθεσία και όχι να τους απαγορεύσει την άσκηση των δραστηριοτήτων τους στο πλαίσιο της παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Η αναιρεσίβλητη υπογραμμίζει επίσης ότι ο διευθυντής και ο υποδιευθυντής είναι επιφορτισμένοι με το καθήκον σύνταξης εγγράφων στην επίσημη γλώσσα, την επικοινωνία με τις δημόσιες διοικητικές αρχές, το προσωπικό του ιδρύματος και τους γονείς των μαθητών και ότι, ως εκ τούτου, συμμορφώνονται προς όλα τα κριτήρια προκειμένου να συναχθεί το συμπέρασμα ότι πρέπει επίσης να διαθέτουν επάρκεια επιπέδου II στην επίσημη γλώσσα. Κατά την άποψη της Επιθεώρησης, η απαίτηση αυτή δεν είναι υπερβολική και είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

29. Υπ' αυτές τις περιστάσεις, το δικάζον τμήμα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, στην υπό κρίση διοικητική διαφορά, το αναιρεσείον, προς το οποίο απευθύνεται η προσβαλλόμενη απόφαση, παρέχει δημόσιες υπηρεσίες, στο πλαίσιο των οποίων ένα καθορισμένο σύνολο ατόμων δεσμεύεται από έννομες υποχρεώσεις οι οποίες στηρίζονται στην προηγούμενη συμφωνία των μερών να παράσχουν και να λάβουν, έναντι αντιτίμου, υπηρεσίες συγκεκριμένου αντικειμένου στην αγγλική γλώσσα.

30. Το άρθρο 49, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ορίζει ότι στο πλαίσιο των διατάξεων του κεφαλαίου 2, του τίτλου IV, του τρίτου μέρους, ΣΛΕΕ, απαγορεύονται οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους.

31. Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, το δικάζον τμήμα διατηρεί αμφιβολίες ως προς το εάν η έννομη σχέση στην οποία ερείδεται η ένδικη διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του προαναφερθέντος

νομικού κανόνα του δικαίου της Ένωσης. Συναφώς, πρέπει να επισημανθούν δύο αντικρουόμενα ζητήματα.

31.1. Το ζήτημα της υπηκοότητας του ιδρυτή του Σχολείου. Όπως γίνεται δεκτό, επίκληση της ελευθερίας εγκαταστάσεως μπορεί να γίνει τόσο από νομικά όσο και από φυσικά πρόσωπα, τα οποία είναι υπήκοοι των κρατών μελών της Ένωσης ή της ΕΖΕΣ [παραλειπόμενα]. Από το περιεχόμενο του άρθρου 49 ΣΛΕΕ συνάγεται με σαφήνεια ότι αυτό εγγυάται την ελευθερία εγκαταστάσεως στο έδαφος κράτους μέλους διαφορετικού από την επικράτεια της χώρας καταγωγής του ιδρυτή. Ωστόσο, στην υπό κρίση διοικητική διαφορά, ο ιδρυτής του Σχολείου είναι υπήκοος της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, γεγονός το οποίο εγείρει το ζήτημα του κατά πόσον η επίμαχη κατάσταση μπορεί να χαρακτηριστεί ως «εσωτερική κατάσταση», στο πλαίσιο της οποίας το σύνολο των περιστάσεων της υποθέσεως περιορίζεται σε ένα μόνο κράτος μέλος και, συνεπώς, δεν έχει εφαρμογή το δίκαιο της Ένωσης (στην υπό κρίση υπόθεση, το άρθρο 49 ΣΛΕΕ συγκεκριμένα). Από την άλλη μεριά, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να θεωρούνται ως περιορισμοί της ελευθερίας όλα τα μέτρα τα οποία απαγορεύουν, κωλύουν ή καθιστούν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των ελευθεριών τις οποίες διασφαλίζει το άρθρο 49 ΣΛΕΕ (απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2015, *Stanley International Betting και Stanleybet Malta*, C-463/13, EU:C:2015:25, σκέψη 45). Λαμβανομένης υπόψη της υποχρεώσεως των εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων, να μην εφαρμόζουν την εθνική τους νομοθεσία όταν αυτή αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης και του γεγονότος ότι, κατά την άποψη του δικάζοντος τμήματος, η επίμαχη στην υπό κρίση διοικητική υπόθεση εθνική νομοθεσία εγείρει ζητήματα συμμόρφωσης προς τη ρύθμιση του άρθρου 49 ΣΛΕΕ, πρέπει, ως εκ τούτου, να γίνει δεκτό ότι η υπηκοότητα του ιδρυτή του Σχολείου δεν είναι καθοριστικής σημασίας. Συναφώς, πρέπει επίσης να τονιστεί ότι οι μέτοχοι του Σχολείου, στους οποίους ανήκει από κοινού το 100 % των μετοχών του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού ιδρύματος, είναι υπήκοοι του Βασιλείου της Δανίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και, ως εκ τούτου, είναι, μεταξύ άλλων, υπήκοοι άλλων κρατών μελών της Ένωσης.

31.2. Το ζήτημα των δραστηριοτήτων του Σχολείου. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η επ' αμοιβή διοργάνωση μαθημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι οικονομική δραστηριότητα που εμπίπτει στο κεφάλαιο 2, του τίτλου IV, του τρίτου μέρους, της ΣΛΕΕ, εφόσον ασκείται από υπήκοο ενός κράτους μέλους εντός άλλου κράτους μέλους με τρόπο σταθερό και συνεχή, μέσω κύριας ή δευτερεύουσας εγκατάστασης εντός του τελευταίου αυτού κράτους μέλους [απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2020, *Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Τριτοβάθμια εκπαίδευση)*, C-66/18, EU:C:2020:792, σκέψη 160]. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, το αναιρεσείον παρέχει το διεθνές πρόγραμμα του Cambridge AS/επιπέδου A και τα διεθνή baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον το άρθρο 49 ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή σε περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως.

32. Εάν γίνει δεκτό ότι η περιγραφόμενη στην υπό κρίση υπόθεση κατάσταση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 49 ΣΛΕΕ, η απαίτηση που επιβάλλεται στο διοικητικό προσωπικό και τους δασκάλους ενός ιδιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, στο οποίο το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας παρέχεται αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα, να διαθέτουν επάρκεια επιπέδου Π στην επίσημη γλώσσα, πρέπει, κατά την άποψη του δικάζοντος τμήματος, να θεωρηθεί ότι συνιστά περιορισμό της ελευθερίας εγκατάστασης.

33. Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κανένας περιορισμός της ελευθερίας εγκατάστασης δεν επιτρέπεται, εκτός εάν, πρώτον, δικαιολογείται από υπέρτερο λόγο γενικού συμφέροντος και, δεύτερον, συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, όπερ προϋποθέτει ότι είναι κατάλληλος να διασφαλίσει, κατά τρόπο συνεπή και συστηματικό, την υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού και ότι δεν βαίνει πέραν του μέτρου που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού [απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2020, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (C-66/18, EU:C:2020:792, σκέψη 178)].

34. Στη νομολογία του, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι ο σκοπός της προωθήσεως της χρήσεως της επίσημης γλώσσας ενός κράτους μέλους συνιστά θεμιτό συμφέρον ικανό να δικαιολογήσει, καταρχήν, περιορισμό των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το άρθρο 49 ΣΛΕΕ (απόφαση της 16ης Απριλίου 2023, Las, C-202/11, EU:C:2013:239, σκέψη 27). Όσον δε αφορά τη συμβατότητα συγκεκριμένου μέτρου που περιορίζει το δικαίωμα εγκαταστάσεως με την αρχή της αναλογικότητας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, ρύθμιση κράτους μέλους η οποία απαιτεί, χωρίς καμία εξαίρεση, να προσφέρονται τα προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους αυτού υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο και αναλογικό για την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει η ρύθμιση, ήτοι της προάσπισης και προώθησης της γλώσσας. Πράγματι, μια τέτοια ρύθμιση θα είχε στην πραγματικότητα ως αποτέλεσμα να επιβάλλεται κατά τρόπο απόλυτο η χρήση της γλώσσας αυτής στο σύνολο των προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αποκλειόμενης οποιασδήποτε άλλης γλώσσας και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι λόγοι που μπορούν να δικαιολογήσουν την προσφορά διαφόρων προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλες γλώσσες. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν, καταρχήν, υποχρέωση χρήσης της επίσημης γλώσσας στο πλαίσιο των ως άνω προγραμμάτων, εφόσον η υποχρέωση αυτή συνοδεύεται από εξαιρέσεις οι οποίες διασφαλίζουν ότι στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών σπουδών μπορεί να χρησιμοποιηθεί γλώσσα διαφορετική από την επίσημη [απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, Boriss Cilevičs κ.λπ., C-391/20, EU:C:2022:638, σκέψεις 84 έως 85].

35. Κατόπιν της εξέτασης της ιδιαίτερης νομικής καταστάσεως που αναιρεσείοντος, όπως προαναφέρθηκε, λαμβανομένου ιδίως υπόψη ότι οι υπηρεσίες του προγράμματος γενικής εκπαίδευσης παρέχονται, δυνάμει του άρθρου 72, παράγραφος 1, του νόμου περί εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του διεθνούς baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και του διεθνούς προγράμματος του Cambridge AS/επιπέδου A, το δικάζον τμήμα καταλήγει στο

συμπέρασμα ότι το ισχύον στην υπό κρίση υπόθεση νομικό πλαίσιο δεν προβλέπει οποιαδήποτε εξαίρεση στην υποχρέωση να διαθέτουν επάρκεια επιπέδου II στην επίσημη γλώσσα της Λιθουανίας τόσο το διοικητικό προσωπικό όσο και οι δάσκαλοι που απασχολούνται σε ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Συνεπώς, κατά την άποψη του δικάζοντος τμήματος, ζήτημα εγείρεται ως προς το κατά πόσον οι υποχρεώσεις που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία στο πλαίσιο των υπό κρίση πραγματικών και νομικών περιστάσεων, όπως αυτές έχουν αποδειχθεί στην υπό κρίση υπόθεση, είναι αναλογικές, πρώτον, όσον αφορά το διοικητικό προσωπικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος και, δεύτερον, όσον αφορά τους δασκάλους.

36. Επιπλέον, στον βαθμό που η έννομη σχέση στην οποία εδράζεται η ένδικη διαφορά οφείλεται στην απαίτηση ότι αλλοδαποί υπήκοοι (καθώς και υπήκοοι κρατών μελών της Ένωσης), οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν το επάγγελμα του δασκάλου σε ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο λειτουργεί στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, πρέπει να διαθέτουν επάρκεια επιπέδου II στη λιθουανική γλώσσα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το επάγγελμα του δασκάλου, του δασκάλου επαγγελματικής εκπαίδευσης, του εκπαιδευτή, του εκπαιδευτή ειδικής αγωγής, του λογοθεραπευτή, του εκπαιδευτικού με ειδίκευση στους κωφούς και τους βαρήκοους μαθητές, του εκπαιδευτικού τυφλών ή μαθητών με προβλήματα οράσεως, του οργανωτή κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων και του σχολικού ψυχολόγου είναι νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα στη Δημοκρατία της Λιθουανίας. Το δικάζον τμήμα επισημαίνει ότι στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση τα προσόντα των δασκάλων που απασχολούνται στο σχολείο, αλλά η ένδικη διαφορά που ανέκυψε έχει ως αντικείμενο την πρόσθετη υποχρέωση που επιβάλλεται στους δασκάλους, η ευθύνη για την επίβλεψη της εφαρμογής της οποίας εναπόκειται στην αναιρεσίβλητη και όχι στις αρμόδιες εκπαιδευτικές αρχές.

37. Η οδηγία 2005/36 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, θεσπίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους το κράτος μέλος που εξαρτά την ανάληψη ή την άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος, στην επικράτειά του, από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων αναγνωρίζει, για την ανάληψη και την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη δίνοντας στον κάτοχό τους το δικαίωμα να ασκεί εκεί αυτό το επάγγελμα ([παραλείπόμενα] άρθρο 1). Κατά το άρθρο 53 της οδηγίας 2005/36, οι επαγγελματίες δικαιούχοι της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση του επαγγέλματος στο κράτος μέλος υποδοχής [παραλείπόμενα]. Τυχόν γλωσσικοί έλεγχοι είναι αναλογικοί προς τη δραστηριότητα που ασκείται [παραλείπόμενα].

38. Ο οδηγός χρήσης για την οδηγία 2005/36 που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40185>) αναφέρει ότι το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί γνώση της επίσημης γλώσσας του όταν

ο χαρακτήρας του επαγγέλματος που επιδιώκεται να ασκηθεί δικαιολογεί την απαίτηση αυτή. Εν πάση περιπτώσει, η απαίτηση γνώσης της γλώσσας δεν πρέπει να βαίνει πέραν αυτού που απαιτείται για την άσκηση του επαγγέλματος. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να ελέγχει συστηματικά τις γλωσσικές γνώσεις των επαγγελματιών που αιτούνται την αναγνώριση των προσόντων τους. Τούτο επιτρέπεται μόνο για τα επαγγέλματα στα οποία υπάρχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια των ασθενών, όπως του γιατρού, των νοσηλευτών, κ.λπ. Για όλα τα λοιπά επαγγέλματα, οι γλωσσικές γνώσεις μπορούν να ελέγχονται μόνο σε περιπτώσεις σοβαρών και συγκεκριμένων αμφιβολιών και ο έλεγχος πρέπει να έχει αναλογικό χαρακτήρα σε σχέση με τη δραστηριότητα που επιδιώκεται να ασκηθεί (οδηγός χρήσης για την οδηγία 2005/36, σ. 32).

39. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η άσκηση πολιτικής που αποβλέπει στην προάσπιση και προώθηση της γλώσσας κράτους μέλους που είναι συγχρόνως εθνική γλώσσα και πρώτη επίσημη γλώσσα του δεν απαγορεύεται. Εντούτοις, η εφαρμογή της πολιτικής αυτής δεν πρέπει να θίγει θεμελιώδεις ελευθερίες, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων. Επομένως, οι απαιτήσεις που επιβάλλουν τα μέτρα εφαρμογής της πολιτικής αυτής δεν πρέπει, σε καμιά περίπτωση, να είναι δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και ο τρόπος εφαρμογής τους δεν πρέπει να συνεπάγεται διακρίσεις σε βάρος των υπηκόων των λοιπών κρατών μελών. Για παράδειγμα, κατά την άποψη του Δικαστηρίου, η μόνιμη θέση καθηγητή με πλήρες ωράριο στα δημόσια ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης αποτελεί θέση της οποίας η φύση μπορεί να δικαιολογήσει την απαίτηση γλωσσικών γνώσεων, εφόσον η εν λόγω απαίτηση γλωσσικών γνώσεων εντάσσεται στο πλαίσιο πολιτικής προωθήσεως της εθνικής γλώσσας που είναι συγχρόνως η πρώτη επίσημη γλώσσα και εφόσον η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται κατά τρόπο αναλογικό και μη συνεπαγόμενο διακρίσεις (απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 1989, Anita Groener κατά Minister for Education and the City of Dublin Vocational Educational Committee, C-379/87, EU:C:1989:599, σκέψεις 19 και 24).

40. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, το δικάζον τμήμα διατηρεί αμφιβολίες ως προς το εάν, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, η υποχρέωση επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας που επιβάλλεται σε δασκάλους εργαζόμενους σε ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου στην αγγλική γλώσσα, συνάδει με τους κανόνες που θεσπίζει το άρθρο 53 της οδηγίας 2005/36.

III.

41. [παραλειπόμενα] οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως [παραλειπόμενα] [υποχρέωση υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ].

42. Η απάντηση στα ερωτήματα που παρατίθενται στο διατακτικό της παρούσας διατάξεως έχει θεμελιώδη σημασία για την έκβαση της υπό κρίση υποθέσεως,

καθόσον θα παράσχει τη δυνατότητα εκδόσεως μιας σαφούς και μη δυνάμενης να αμφισβητηθεί αποφάσεως σχετικά με τον βαθμό που εφαρμόζεται η απαίτηση επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας στους δασκάλους και το διοικητικό προσωπικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διασφαλίζοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης και, μεταξύ άλλων, καθιστώντας επίσης δυνατή την εγγύηση εκδόσεως ομοιόμορφων αποφάσεων στην εθνική νομολογία.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω περιστάσεων και [παραλειπόμενα] [παραπομπή σε διατάξεις του δικονομικού δικαίου], το δικάζον τμήμα του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας

διατάσσει τα ακόλουθα:

[παραλειπόμενα] [τυποποιημένη δικονομική διατύπωση]

Υποβάλλονται στο Δικαστήριο τα ακόλουθα, κρίσιμα για την έκβαση της υπό κρίση υποθέσεως, προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Έχει το άρθρο 49 [ΣΛΕΕ] την έννοια ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του η προβλεπόμενη από την εθνική νομοθεσία απαίτηση επαρκούς γνώσης της επίσημης γλώσσας, η οποία έχει εφαρμογή στο διοικητικό προσωπικό και τους δασκάλους εκπαιδευτικού ιδρύματος που έχει ιδρυθεί από φυσικό πρόσωπο, το οποίο παρέχει διεθνές εκπαιδευτικό δευτεροβάθμιο πρόγραμμα και διεθνή προγράμματα baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχει το άρθρο 49 [ΣΛΕΕ] την έννοια ότι αντίκειται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση, κατά την οποία η απαίτηση επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας εφαρμόζεται, ανεξαιρέτως, πρώτον, σε όλους τους δασκάλους που απασχολούνται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα που έχει ιδρυθεί από φυσικό πρόσωπο και παρέχει διεθνές δευτεροβάθμιο πρόγραμμα εκπαιδευτικό πρόγραμμα και διεθνή προγράμματα baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και, δεύτερον, στο διοικητικό προσωπικό του εν λόγω εκπαιδευτικού ιδρύματος, ανεξαρτήτως των ενδεχόμενων ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν τις δραστηριότητες του εν λόγω εκπαιδευτικού ιδρύματος;

3. Έχει το άρθρο 53 της οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, την έννοια ότι αντίκειται σε εθνική ρύθμιση, όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση, κατά την οποία η απαίτηση επάρκειας γνώσης της επίσημης γλώσσας εφαρμόζεται, ανεξαιρέτως, σε όλους τους δασκάλους που απασχολούνται σε εκπαιδευτικό ίδρυμα που έχει ιδρυθεί από φυσικό πρόσωπο και παρέχει διεθνές δευτεροβάθμιο πρόγραμμα εκπαιδευτικό πρόγραμμα και διεθνή προγράμματα baccalaureate πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως των ενδεχόμενων ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν τις δραστηριότητες του εν λόγω εκπαιδευτικού ιδρύματος;»

[παραλειπόμενα]

[τυποποιημένη δικονομική διατύπωση και σύνθεση του δικαστηρίου]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ